

2. Vriendschap en relaties

Voor de leerkracht

Hieronder vindt u een achtergrondtekst die als basis voor een cursus zou kunnen dienen. Knippen, bewerken en plakken dus. U moet er zelf mee aan de slag, dus moet u er ook mee uit de voeten kunnen.

Didactische tips:

U kunt de definitie van vriendschap (*vier punten*) gebruiken om een klassengesprek houden over vriendschap. Wat betekent vriendschap begrip? wanneer ben je 'bevriend met'? heb je vrienden nodig in je leven? wat moet je doen om vrienden te krijgen en te houden?

Waardoor wordt vriendschap soms moeilijk? Kan vriendschap overgaan ?

Ook de afbeeldingen zijn bedoeld als aanleiding tot een gesprek. Uiteraard kunnen rond zo'n onderwerp ook de ervaringen van leerlingen een centrale plaats krijgen.

Er zijn ook een aantal opdrachten voorzien.

Ze zijn geen doel op zich maar een instrument om een gesprek op gang te brengen over vriendschap: wat is dat eigenlijk precies? wat verwacht je van je vrienden? wat moeten jouw vrienden vooral niet doen? etc.

Zeker als het over relaties gaat, zal de wijze van lesgeven sterk afhangen van de concrete leerlingen en hoe groen of rijp ze zijn op dit terrein. Dat bepaalt ook de al dan niet bruikbaarheid van de verschillende voorbeeldverhalen die aangeboden worden. De leerkracht moet kiezen en kan desgewenst aanpassen, aanvullen.

A. VRIENDSCHAP

Niet alleen op de wereld

Leven doe je niet alleen. Je doet het samen met anderen. Leven is samenleven, samen met:

- je ouders, broers en zussen;
- je familie: ooms, tantes, neven, nichten, opa's en oma's;
- je vrienden;
- klasgenoten en leraren.

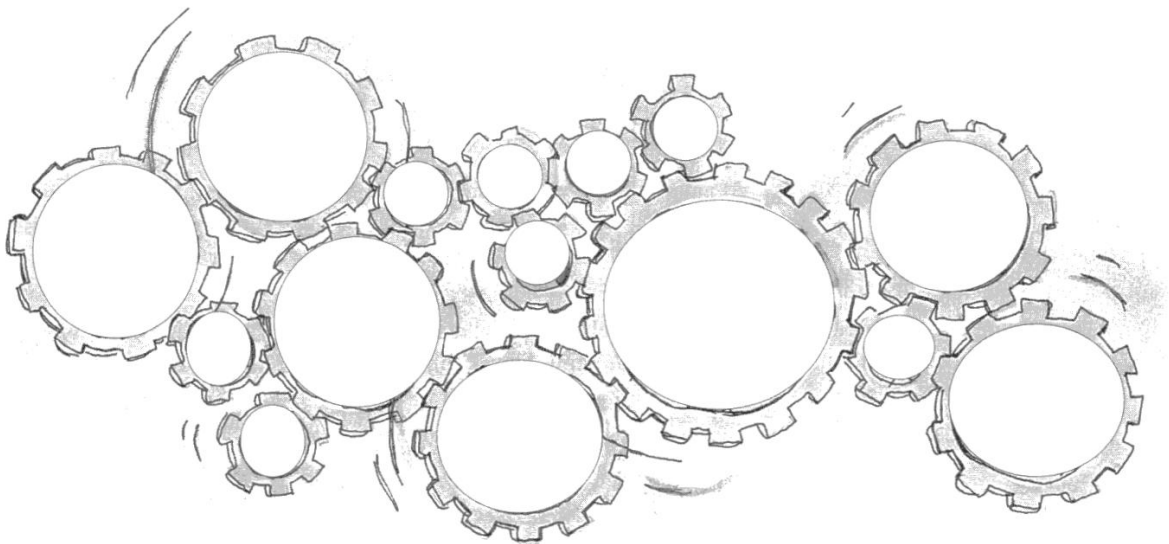
Mensen hebben mensen nodig. Twee voorbeelden:

a. Stel, je zit op voetbal. Om wedstrijden te kunnen spelen, heb je anderen nodig. Medespelers maar ook een tegenstander !

b. Stel, je hebt iets te vieren. Je wilt een feestje bouwen. Ook daar heb je anderen voor nodig. In je eentje feesten is zo ongezellig!

Zonder anderen kunnen we niet echt goed leven.

Hieronder zie je tandwielen. Die zitten aan elkaar vast. Als er een draait, draaien de anderen mee. Eigenlijk is het met de mensen die bij jou horen, ook zo. Als er met de een iets gebeurt, dan merkt de ander dat. En dat gaat verder dan je denkt.

Schrijf in een tandwiel jouw naam. Schrijf in de andere tandwielen de naam van een persoon of van personen met wie je veel te maken hebt: je familie, je klas, je vriend(-in), je vriendengroep, je (sport)club, etc. De belangrijkste personen/ groepen zet je het dichtst bij het tandwiel waar jouw naam in staat. Nu zie je hoeveel relaties je eigenlijk hebt.

Niet elke relatie is even belangrijk. We bespreken er een paar

Vriendschap

Wat is vriendschap? Wanneer spreken we van vriendschap?

We geven een antwoord dat bestaat uit vier punten:

1. Vriendschap: je mag elkaar graag.

Vrienden zijn op elkaar gesteld. Vrienden mogen elkaar graag. Ze zijn ook graag bij elkaar. Vrienden doen graag dingen samen. Bijvoorbeeld: gezellig kletsen, sporten, dat even doen uitgaan. Vrienden vertrouwen elkaar ook. Ze vertellen elkaar soms geheimen.

2. Vriendschap komt van twee kanten.

Bij vriendschap gaat het om mensen die *elkaar* aardig vinden. Het komt van twee kanten. Het is geen eenrichtingsverkeer. Beide personen zoeken elkaar graag op.

3. Vriendschap is elkaar helpen.

Vrienden helpen elkaar. Ze komen voor elkaar op. Als de een het moeilijk heeft, is de ander een steun.

4. Vriendschap is elkaar iets gunnen.

Een vriend gun je het beste: goede punten, een overwinning met sporten, mooie kleren, verkering met een leuke jongen of een leuk meisje. Jaloezie bestaat niet onder echte vrienden.

In het rijtje eerste levensbehoeften
komt vriendschap niet voor;
terwijl geen mens zonder kan.

Waarschuwing: verliefdheid is een van de grootste vijanden van vriendschap. Dat gaat slechts zelden goed.

Vriendschap: je moet er wat voor doen

Soms kom je makkelijk aan een vriend(-in). Je loopt er gewoon tegenaan. Het kan ook moeilijk zijn om vriendschap op te bouwen. Dan moet je er wat voor doen. Op mensen afstappen of vragen hoe het met iemand gaat. Ook kun je vragen om samen iets te doen. Ook om vrienden te houden moet je je best doen.

Een vriendschap moet je onderhouden. Dus elkaar regelmatig opzoeken, eens bellen of een sms'je sturen. Je moet belangstelling voor elkaar hebben en elkaar helpen als het nodig is. Vrienden kun je ook kwijtraken. Je kunt uit elkaar groeien. Bijvoorbeeld omdat je andere hobby's krijgt. Je kunt ook flinke ruzie krijgen. Zo erg zelfs, dat je elkaar helemaal niet meer mag en dat je elkaar niet meer wilt zien.

Een vriendschap kan ook gewoon ophouden, uitdoven, omdat een van de twee verhuist.

*Mogelijke opdrachten***Geheimen ?**

Vrienden hebben geen geheimen voor elkaar, zegt men. Is dat zo ? Deel jij al je geheimen met je vrienden? Bedenk twee geheimen (geen echte natuurlijk, maar die het zouden kunnen zijn). Het ene geheim zou je wel aan je beste vriend vertellen. Het andere niet.

Geheim 1 (eventueel wel vertellen aan beste vriend)

Geheim 2 (niet vertellen aan beste vriend)

Tien uitspraken.

Plaats een kruisje als je het eens bent met de uitspraak.

Als je het niet eens bent, laat je het hokje open.

1. Door de populaire jongen uit te hangen, krijg je meer vrienden. ☐
2. Ik vind dat je een ruzie met een vriend(-in) moet uitpraten. ☐
3. Bij een vechtpartij help ik mijn vriend(-in) altijd. ☐
4. Een vriend(-in) mag een geheim van mij nooit doorvertellen. ☐
5. Vrienden(-innen) moeten iets voor elkaar over hebben. ☐
6. Vrienden(-innen) moeten het altijd met elkaar eens zijn. ☐
7. Een vriend moet niet de baas over je willen spelen. ☐
8. Met een vriend(-in) moet je over je problemen kunnen praten. ☐
9. Als je verkering krijgt, heb je geen vrienden(-innen) meer nodig. ☐
10. Wie aan mijn vriend(-in) komt. komt aan mij. ☐

Wat zou jij doen?

Je beste vriend(-in) is niet goed in Nederlands. Je hebt beloofd hem/ haar vanavond te helpen. Een ander vriend(-in) belt net op. Hij/ zij heeft kaartjes voor een concert van je favoriete popgroep. Hij/ zij vraagt of je vanavond meegaat. Wat doe je? Licht je antwoord toe.

Foute vrienden

Je hebt goede vrienden en 'foute vrienden'. Foute vrienden hebben eigenschappen waar je veel moeite mee hebt. Bijvoorbeeld:

- *de profiteur*

Een vriend(-in) die altijd van jou profiteert. Hij (of: zij) laat jou altijd betalen. Zelf heeft hij (of: zij) nooit geld bij zich. Jij bent altijd de klos.

- *de roddelaar*

Een vriend(-in) die achter je rug over jou kwaad spreekt. Als je samen bent, merk je niets. Maar als je er niet bij bent, roddelt hij {of: zij} voortdurend over jou.

- *de crimineel*

Een vriend(-in) die crimineel is. Hij (of: zij) steelt regelmatig spullen in de supermarkt. Of hij (of: zij) slaat anderen in elkaar.

- *de na-aper*

Een vriend(-in) die jou altijd na-aapt. Heb jij een smartphone merk x, dan hij (of: zij) ook. Heb jij je haar geverfd, hij (of: zij) daarna ook. Je ergert je dood aan dit na-apen

Waar heb jij de grootste hekel aan ?

Wat zou jij doen?

Je beste vriend(-in) heeft geld uit de jas van een medeleerling gestolen. Jij weet dat als enige op school. De directeur van de school heeft een verzoek. Hij vraagt aan een ieder die er iets van weet, zich te melden. Wat doe je?

Je ouders verbieden je nog langer om te gaan een goede vriend(-in)?
Wat doe je? Kruis een hokje aan.

- ☐ Ik zou deze vriendschap beëindigen.
- ☐ Ik zou stiekem met die vriend(-in) blijven omgaan.
- ☐ Ik zou me niets aantrekken van wat mijn ouders vinden.
- ☐ Anders, namelijk ...

B. RELATIES

Verliefdheid, verkering

Enkele getuigenissen

Stiekem verliefd

Ik heet Hans en sinds een paar weken ben ik verliefd op een meisje uit mijn buurt. Zij zit op korfbal, ik op de voetbal. Op woensdag moet zij altijd trainen. Ik zorg dat ik dan op het sportcomplex ben. Dan kan ik haar zien. Het korfbalveld ligt naast het voetbalveld. Zogenaamd ga ik 'voetbal kijken'. Maar eigenlijk kom ik voor het korfbal en voor dat meisje. Ik denk de hele dag aan haar. Af en toe heb ik pijn in mijn buik. Ik eet ook slecht. Zij weet niet dat ik verliefd op haar ben. *Hans*

Verkering?

Vrijdag hebben we een schoolfeestje gehad. Ik heb Bryan ontmoet, een leuke jongen. Hij is heel knap. Ik ben verliefd op die jongen. Tijdens het feestje durfde ik hem niet aan te kijken. Als hij naar mij keek, draaide ik mijn hoofd weg. Zou hij ook op mij zijn? Via mijn vriendin weet ik dat hij mij 'wel aardig vindt'. Maar ja, is hij ook verliefd op mij? Hoe kom ik dat te weten? Ik durf het hem niet te vragen. Stel dat hij ook op mij is! Dan zou ik graag verkering met hem hebben. *Aisha,*

Al een half jaar verkering

Mijn vriend heet Daan. Ik heb hem een half jaar geleden leren kennen tijdens een weekendje uit met de club. Ik kende hem al langer van op school. Hij plaagde mij altijd maar wel op een leuke manier. Ik voelde dat hij mij heel erg leuk vond. En andersom ook. Hij vroeg me op de bonte avond of ik wilde dansen. Eerst los en toen een slow. Sindsdien is het aan. Vorige week was het dus een half jaar aan. Toen zijn we naar de film geweest om het te vieren. Dat was heel leuk. Ik heb echt voor Daan gekozen. Ik kijk ook nooit om naar andere jongens. *Lotte*

Doe de ideale vriend(-in) test

1. Hoe oud is hij/zij? ☐ even oud ☐ jaar jonger dan jij ☐ jaar ouder dan jij ☐ geen mening 2. Welke vorm van relatie wil je? ☐ los-vast relatie ☐ vaste verkering ☐ helemaal geen relatie 3. Wat vind je het belangrijkste aan zijn/haar uiterlijk? ☐ ogen ☐ handen ☐ billen ☐ mond, tanden ☐ buik ☐ haar ☐ borst, borsten ☐ benen ☐ geen mening 4. Hoe lang moet je vriend/vriendin zijn? ☐ even lang ☐ kleiner dan jij ☐ groter dan jij ☐ geen mening 5. Wat is zijn/haar lichaams-omvang? ☐ mager ☐ slank	☐ stevig ☐ dik 6. Wat moet hij of zij in ieder geval zijn? ☐ slim ☐ zacht ☐ betrouwbaar ☐ eerlijk ☐ handig ☐ bescheiden ☐ zelfstandig ☐ zelfverzekerd ☐ lief ☐ stoer ☐ grappig ☐ begrijpend 7. Wat moet hij/zij later kunnen of willen? ☐ voor het inkomen zorgen ☐ het huishouden doen ☐ kinderen verzorgen ☐ klusjes opknappen 8. In welk beroep zie je hem of haar het liefst? ☐ bouwvakker ☐ magazijnmeester ☐ politie ☐ ziekenverzorger ☐ tuinder ☐ elektricien ☐ eigen bedrijf	☐ verpleegkundige ☐ brandweerman ☐ fabrieksarbeider ☐ leraar ☐ kunstenaar ☐ verkoper ☐ cassière ☐ boer(in) ☐ piloot ☐ anders, namelijk... 9. Jouw vriend of vriendin moet het eens zijn met de volgende uitspraak: ☐ De jongen geeft leiding. Het meisje volgt. ☐ Jongens en meisjes moeten samen beslissen. Ze zijn gelijk. ☐ Het meisje geeft leiding. De jongen volgt. 10. Welke hobby's moet hij/zij volgens jou hebben? ☐ sport ☐ dieren ☐ computeren ☐ chatten ☐ winkelen ☐ koken ☐ wandelen ☐ uitgaan ☐ lezen ☐ andere, namelijk ...

Verliefdheid en liefde

Verliefdheid is helemaal gek zijn op één persoon.

Je bent heel erg op die ene persoon gericht. De rest van je omgeving interesseert je weinig. Verliefdheid betekent ook dat je veel over die ander nadenkt. Je zou wel altijd bij hem of haar willen zijn. Iemand die verliefd is, is een beetje 'blind'. Hij ziet alleen maar goede dingen in die ander. De zwakke punten ziet hij niet. Verliefd zijn is een heel speciaal gevoel. Je bent super blij. Je hebt 'vlinders in je buik'. Sommigen kunnen er niet van eten of slapen. Verliefd zijn is spannend. Je vraagt je af:

- is die ander ook op mij?
- vindt die ander mij ook aardig?
- vindt die ander mij aantrekkelijk?
- hoe zou het zijn als we verking zouden hebben?
- wat zouden mijn vrienden er van vinden?

Verliefdheid is iets tijdelijks. Verliefdheid duurt meestal geen jaren. Het duurt enkele weken of maanden, soms een jaar. Na verloop van tijd kan verliefdheid overgaan in 'liefde', maar dat gebeurt niet altijd.

Verliefdheid is een gevoel. Liefde is meer. Je kiest dan bewust voor elkaar. Zoals Lotte en Daan voor elkaar hebben gekozen. Ze willen samen mooie momenten

delen. Maar daar hoort ook bij: elkaar steunen als het niet zo goed gaat. Liefde is ook: trouw aan elkaar zijn. Liefhebben doe je met je gevoel én met je verstand. Je zou kunnen zeggen: verliefdheid overkomt je. En liefde: daar kies je voor! Liefde is een beslissing. Je beslist elkaar te steunen ook als het tegenzit. Liefde is bewust kiezen voor elkaar. Liefde groeit vaak na een beginperiode van verliefdheid. Je leert elkaar na een tijdje langzaam beter kennen. Je groeit naar elkaar toe.

Vaste (en minder vaste) relaties

LAT-relatie

Ik ben Naomi, ik ben stewardess. Ik heb al drie jaar een relatie met Tom. Hij werkt voltijds bij een bedrijf. We wonen nog steeds apart. Dat willen we ook zo houden. Niet voortdurend op elkaars lippen zitten. Daar zouden we allebei helemaal gek van worden. Doordeweeks zien we elkaar bijna niet. In het weekend logeren we vaak bij elkaar. We hebben dus een echte LAT-relatie: Living Apart Together .

Naomi

Geen vaste relatie

Sinds twee maanden heb ik geen vriendin meer. Daarvoor had ik een jaar verkering met Margot. In het begin was dat leuk. We waren gek op elkaar. We deden heel veel dingen samen. Na een half jaar werd het anders. Ik merkte dat ik minder om Margot gaf. Ik wilde ook meer vrijheid. Dingen doen waar ik zelf zin in had. Dat lukte niet altijd met Margot. Toen zijn we gestopt met onze relatie. We zijn heel goed uit elkaar gegaan. Ik vind Margot nog steeds heel aardig, Maar niet om verkering mee te hebben. Ik wil voorlopig ook geen vaste relatie meer want ik wil vrij zijn. Ik wil zelf leuke dingen doen en mijn vrienden vaker zien.

Ik hoef niet per se verkering om gelukkig te zijn.

Tim

Tim heeft verkering gehad. Maar nu wil hij weer 'vrijgezel' zijn. Voorlopig geen vaste relatie meer. Tim zegt: 'Ik hoef niet per se verkering om gelukkig te zijn.' Sommige mensen denken daar anders over. Ze willen heel graag een relatie. Maar natuurlijk kun je ook alleen gelukkig zijn, zoals Tim. Een relatie is een langdurige verhouding met elkaar. Er zijn verschillende soorten relaties:

- verkering van jongen en meisje;
- lesbische of homoseksuele relatie;
- relatie met samenwonen;
- LAT: *Living Apart Together*;
- het huwelijk.

Op deze en de volgende bladzijden lees je een getuigenis van mensen met zo'n relaties.

Vraag het aan fancy

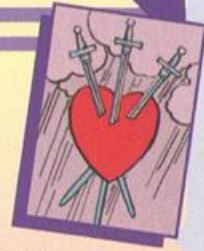
Hallo,

Ik ben Anita, 16 jaar. Later wil ik graag ziekenverzorger worden. Vorig jaar heb ik ontdekt dat ik lesbisch ben. Vroeger had ik wel vriendjes. Ik dacht dat dat zo hoorde. Mijn vriendinnen praatten altijd over jongens. Ik kon ook makkelijk aan een jongen komen.

Maar toen kwam ik erachter dat ik anders was. Ik voelde toch weinig voor die jongens. Meisjes vond ik veel leuker. Ik werd verliefd op Peggy. Ze zat bij mij op school, in een andere klas. We trokken vaak met elkaar op. Toen gebeurde het: we ontdekten dat we verliefd waren op elkaar. In het begin deden sommige klasgenoten heel raar. Maar dat veranderde.

Mijn ouders vonden het eerst heel moeilijk. Nu zijn ze eraan gewend. Gelukkig maar! Stel je voor dat je eigen ouders je niet accepteren! Dat zou wel heel moeilijk zijn.

Anita, VMBO-3, Zorg en Welzijn

Huwelijk, het mooiste wat er is!

Ik ben Janine, 23 jaar en ik werk als secretaresse. Ik ben al 3 jaar getrouwd met Luuk. We zijn allebei katholiek. Daarom zijn we voor de kerk getrouwd. Mijn familie wilde dat ook graag. Voor de kerk trouwen geeft iets extra's. Je belooft elkaar eeuwig trouw te blijven. Ik vind het huwelijk het mooiste wat er is. In het huwelijk groei je naar elkaar toe. Je moet elkaar vertrouwen en er samen iets van willen maken.

xxx

Huwelijk: het mooiste wat er is

Hallo ik ben Glenn, ik ben 19 jaar. Ik heb even gewerkt, maar ben nu weer aan het studeren.

Sinds kort woon ik samen met Monique. Daarvoor had ik twee jaar verking met haar. We zijn dol op elkaar. Later wil ik met Monique trouwen. Eerst samenwonen heeft voordelen.

Je leert elkaar veel beter kennen. Vroeger lukte dat eigenlijk niet goed. We zagen elkaar alleen in het weekend en op feestjes. Vaak waren er dan vrienden bij. Zo kun je elkaar niet echt goed leren kennen vind ik. Daarom wilde ik samenwonen.

Beantwoord/bespreek deze vragen

- Naomi heeft een LAT-relatie. Wat is een LAT-relatie?
- Thomas wil Iris niet kwijt. Waarom niet?
- Glenn wil eerst met Monique samenwonen. Waarom?
- Janine wilde graag voor de kerk trouwen. Waarom?
- Anita is lesbisch. Ze is blij dat haar ouders dat geaccepteerd hebben. Waarom?

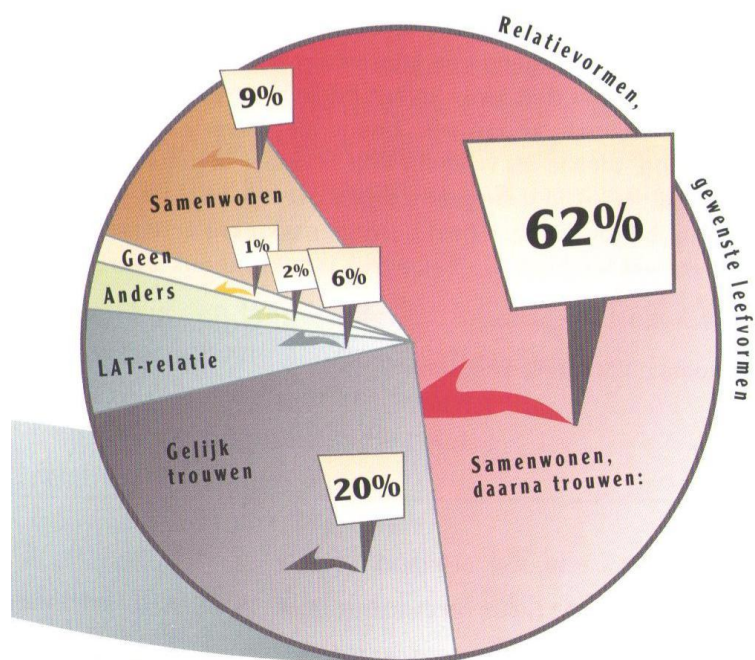
Stellingenspel

Organiseer rond deze (of andere soortgelijke) stellingen een werkvorm, waarbij leerlingen na verloop van tijd de tegenovergestelde positie moeten innemen en 'verdedigen'.

- Binnen een relatie heb je geen geheimen voor elkaar.
- Als je verkering hebt, ga je niet met een ander uit.
- Als je verkering hebt, ga je niet meer alleen uit.
- Door samen te gaan wonen, kun je kijken of je goed bij elkaar past.
- Als je kinderen wilt, moet je gaan trouwen.
- Een huwelijk geeft meer zekerheid dan samenwonen.
- Mensen die een LAT-relatie hebben, vertrouwen elkaar niet.
- Twee homo's moeten geen huwelijk kunnen sluiten.
- Het is niet goed wanneer twee vrouwen, die samenwonen, kinderen opvoeden.
- Het huwelijk is de beste samenlevingsvorm die er is.

Stel dat je later gaat trouwen. Zou je ook voor de kerk willen trouwen? Waarom wel of niet?

Hiernaast zie je een cirkeldiagram. Daarin wordt duidelijk voor welke leefvormen jonge mensen kiezen. De meeste mensen willen eerst samenwonen en dan trouwen. Weinig mensen willen een LAT-relatie (6 procent van de mensen maar). Welke leefvorm past het best bij jou?

Beantwoord een ingezonden brief.

Kies twee brieven en beantwoord die zo goed je kan. Vat in de linkerkolom eerst het probleem samen.

PROBLEEM	INGEZONDEN BRIEVEN
	<p><i>1. Ruzie met mijn ouders</i> Sinds drie weken heb ik verkering met Mike. Hij volgt autotechniek. Mike is een Afrikaanse jongen en heel lief en knap. Het probleem is: ik mag van mijn ouders nog geen verkering hebben. Daar vinden ze me nog te jong voor. Bovendien heeft mijn vader het niet op buitenlanders. Wat moet ik doen?</p> <p>Nicole</p>
	<p><i>2. Ik hou van meisjes</i> Hallo, ik ben Erica. Ik ben 16 jaar en volg haartooi. Ik geef niets om jongens. Ik hou meer van meisjes. Maar nu is een jongen uit mijn klas verliefd op me geworden. Hij wil verkering met me. Hij weet helemaal niet dat ik niet op jongens val. Wat moet ik tegen hem zeggen?</p> <p>Erica</p>
	<p><i>3. Ik wil nog wachten met seks</i> Ik ben Lucas. Ik zit 3BSO. Ik heb verkering met Esther. We zijn allebei christen. We houden veel van elkaar maar gaan niet met elkaar naar bed. Daar willen we mee wachten tot we getrouwd zijn. Sommige vrienden maken ons daarom belachelijk. Ik weet niet wat ik dan terug moet zeggen. Kan iemand mij helpen?</p> <p>Lucas</p>
	<p><i>4. Mijn vriendin heeft meerdere jongens</i> Hallo, ik ben Thijs. Ik heb verkering met Maud. We houden van dezelfde muziek en gaan vaak uit. Er is wel een probleem. Mijn vriendin gaat soms met een andere jongen mee. Ze zegt dat ik me niet druk moet maken. Ze houdt van mij. Maar ze wil zich niet binden. Ze wil vrij zijn. Wat moet ik doen?</p> <p>Thijs</p>
	<p><i>5. Verliefd op de leraar</i> Hoi, ik ben Inge. Sinds twee maanden ben ik verliefde op de leraar Engels. Het is begonnen op het schoolfeest. Hij was zo vrolijk en we hebben gedanst. Volgens mij ziet hij mij ook wel zitten. Ik heb het nog tegen niemand verteld. Ik vind hem geweldig maar het leeftijdsverschil is groot. Ik ben 16 en hij is 37. Bovendien is hij mijn leraar. Wat moet ik doen?</p> <p>Inge</p>
	<p><i>6. Mijn vriendin wil niet meer uit</i> Sinds een maand heb ik verkering met Martijn. Vroeger ging ik altijd met mijn vriendin Denise uit. Nu gaat zij niet meer mee. Ze zegt dat ze geen zin heeft, maar ik denk dat ze jaloers is op mij. Ik heb wél een vriend, zij niet. Misschien geef ik haar ongemerkt nu minder aandacht. Dat zou ik jammer vinden.</p> <p>Marieke</p>
	<p><i>7. Jaloers</i> Hallo, Sinds drie maanden heb ik verkering. Mijn vriend heet Daniël. Hij is heel lief. Het probleem ligt bij mij. Ik ben jaloers, vreselijk jaloers. Soms doet hij aardig tegen een van mijn vriendinnen. Dat kan ik niet hebben. Ik probeer hem weg te houden van mijn vriendinnen. Hij merkt dat en het irriteert hem. Wat moet ik doen?</p> <p>Kim</p>

Nog 9 stellingen

1. De jongen hoort het meisje te versieren.
2. Als je verkering hebt, doe je alles samen.
3. Verkering is: geen geheimen voor elkaar hebben.
4. De jongen neemt het initiatief bij het vrijen.
5. Ouders moeten zich niet bemoeien met de partnerkeuze van hun kinderen.
6. Een leraar mag geen relatie met een leerling hebben.
7. Seks hoort bij liefde.
8. Kinderen zijn de dupe bij een scheiding.
9. Ouders mogen niet scheiden zolang de kinderen jong zijn.